

‘Belangrijk is dat we verhalen uitwisselen’

Voor Adelheid Roosen is de Amsterdamse wijk Slotermeer een decor. Dat levert theater over scooterbendes en eten op. ‘Het is een safari in eigen stad.’

WESTER VAN GAAL

“**K**ijk,” zegt Adelheid Roosen, ze wijst naar een gebouw dat over de A10 hangt. “Daar zat vroeger een kraakmoskee. Een kraakmoskee! Daarom is Amsterdam zo’n te gekke stad!”

Met haar lange leren jas en grote zwarte laarzen springt ze over een modderige geul. “We moeten even de tekst doornemen met de theatermaker en de adoptieouder van het eerste huis.” Titus Tiel Groenesteghe, de dramaturg, en theatermaker Myriam Sahraoui hebben zich inmiddels aangesloten voor de repetitie.

Alle acht theatermakers van Zina, het cultuurplatform van Roosen dat gelieerd is aan Toneelgroep Amsterdam, hebben zich twee weken laten adopteren door een bewoner of een gezin uit Slotermeer. Samen maakten ze een theaterstuk van hun leven: *Wijksafari*.

Een voordeur gaat open en een kleine vrouw met een hoofddoek verschijnt. “Kom binnen,” roept Malika Hamdaoui. Ze staat in de deuropening te wenken. Ze heeft pantoffels aan, maar wij mogen onze schoenen voor deze keer aanhouden. “Het publiek moet zijn schoenen uittrekken, maar ik heb nu nog geen ruimte,” zegt Malika.

Binnen is alles brandschoon en crèmekleurig: de vloer, de banken, de muren en de gordijnen. Behalve de tafel, die is doorzichtig. Er staan twee kannen koffie op, een schaal pistachenootjes, cashewnootjes, een pot zoete thee en zelfgebakken koekjes. “Eet! Drink! Niet vragen.”

De televisie staat de hele dag aan, vertelt Malika later, maar nooit harder dan standje dertien. Julianna Margulies van *ER* is op tv, maar ze is Arabisch nagesynchroniseerd.

Als de thee is ingeschonken begint Myriam Sahraoui het verhaal te ver-

tellen dat ze samen met Malika Hamdaoui heeft voorbereid.

Ze zijn allebei opgegroeid zonder moeder in een vreemd land. Malika, nu 47, is toen ze vijf jaar oud was door haar moeder naar familie in Nederland gestuurd. Myriam (40), ook Marokkaanse, is toen ze 15 was naar Nederland gekomen. Ze zou eigenlijk alleen maar even op bezoek gaan bij familie, maar ze moest blijven. “Ik liep nog jaren met blote voeten door het huis.”

De tv wordt even uitgezet om een filmfragment te laten zien van Malika. Ze is onlangs naar Marokko gereisd, waar ze voor het eerst in een lange tijd haar moeder weer zag. Dat heeft ze gefilmd. Ze staan stijfjes naast elkaar in de camera te praten en te lachen. Twee oude meisjes. “Mijn mooie lieve dochter,” zegt de moeder in de film, terwijl ze even naar haar dochter Malika durft te kijken.

In het volgende deel van de voorstelling gaan Myriam en Malika mediteren in de slaapkamer op bed. Zachtjes hummend maken ze ritmische gebaren. Groenesteghe, de dramaturg, valt stil. De poes die nog niet eerder is binnen geweest springt op het bed, maar verstoort de spanning tussen de twee vrouwen niet. Is dit echt of is het theater? Alleen Roosen blijft bij de les.

Met een vriendelijke maar luide stem verstoort ze na een paar minuten de rust. “Laat ze nu maar even zien waar de tajines gegeten gaan worden.” Myriam staat op en pakt een klein kegelvormig schaalje uit de keuken. “Hier, hou jij deze tajineschaal eens vast, we moeten naar buiten,” zegt ze terwijl ze haar schoenen aantrekt.

Op het binnenplaatsje staat een klein kapelletje te midden van twee grote huizenblokken. “Dit was vroeger een katholieke woningbouwver-

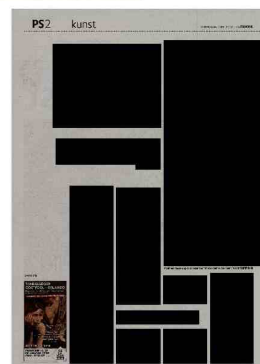
eniging, maar het kapelletje gebruikt niemand meer. Hier nemen we het publiek mee naartoe om Marokkaans te eten en muziek te luisteren, om de sfeer weer wat op te beuren.” Het eten mag maar twintig minuten duren. Want alles is strak gepland.

Eerder in tram 12 op weg naar Broedplaats De Vlucht, een oud schoolgebouw midden in Slotermeer, dat sinds 2010 als het hoofdkwartier van Zina dient, laat Roosen het tijdschema zien. “Net een Mondriaan toch?” zegt ze lachend, “Maar dan ingewikkelder. De logistiek is een kunstwerkje op zich, alles moet precies getimed zijn.”

Vorig jaar hebben ze een pilot gedaan om te oefenen, dit keer mag er niks mis gaan. “Er is een hoop ruimte voor toeval en spontaniteit, maar het blijft een theaterstuk. Mensen mogen niet ineens een half uur

staan wachten, dat verstoort de cadans. De schemerzone van realiteit en fictie kan alleen behouden worden als alles goed verloopt.” Ze kijkt even naar het blaadje: “Ik heb enorm respect gekregen voor de NS.”

De logistieke uitdaging zit hem in de hoeveelheid locaties waar tegelijk iets gebeurt. Acht groepen van tien man publiek hebben elk een ei-

gen route waarbij ze twee adoptie-adressen aandoen. De routes liggen vast, want de zijprogramma's moeten naadloos aansluiten. Bij het eerste adres wordt gegeten. Dan achterop de scooter naar het tweede adres.

"Aan het eind is ook nog een enorme scooterchoreografie van ISH-choreograaf en jurylid van *So you think you can dance* Marco Gerris. En er zijn wisselrollen van Sara Kroos, Wende Sniijders en Meral Polat, maar wat zij doen is een verrassing."

Roosen stapt uit de tram. "Moet je kijken, er is fantastische architectuur in deze wijk." Ze steekt de straat over naar het oude schoolgebouw. "Ik hoop dat aan de mensen te laten zien."

Op de school staat een Arabische tekst in blauwe letters op de zijkant geplakt. Wat er staat weet ze niet. "We hebben teksten door de wijk geplaatst bij wijze van reclame. Het zijn de woorden van de bewoners."

Wijksafari komt uit de koker van het artistieke bureau van Roosen, Female Economy, maar is geïnspireerd op de wijkactiviteiten van Zina. Sinds 2010 organiseren de theatermakers van Zina workshops dansen, koken en handmasseren voor moeders in Slotermeer die door migratie of achterstand geïsoleerd zijn geraakt.

"Maar het belangrijkste wat we hier doen is verhalen uitwisselen. Omdat we de mensen week in week uit meemaken gaan we deel uitmaken van hun leven. Zo zijn we ook op het idee van de adoptie gekomen."

Om mensen te vinden gingen ze gewoon de wijk in. "We belden bij willekeurige adressen aan om mensen uit te nodigen voor een gesprek. We lieten zien wat we deden met de moeders uit de buurt en vertelden wat onze plannen waren voor *Wijksafari*. Het was niet moeilijk om mensen te vinden die wilden meedoen." Het was een logische stap voor Zina om het zo aan te pakken, zegt Roosen. "Soms valt iets gewoon zo in je pannetje."

Mensen zouden dit project kunnen zien als idealisme, maar Roosen ziet zichzelf eerder als nieuwsgierig aagje dan als wereldverbeteraar. "Het tijdsbeeld bepaalt dat dit een maatschappelijk project is. Ik ben op mijn 53ste de illusie verloren dat ik grote maatschappelijke problemen kan oplossen. Wat me drijft zijn de verwondering en de nieuwsgierigheid naar de inspirerende en prachtige verhalen van de mensen die hier rondlopen."

"Theater begint op de sinaasappelkist of aan de schrijftafel, maar zo kan het ook: in de wijk tussen de mensen. Het is een safari in eigen stad. Je kunt je verbazen over 800 opstijgende flamingo's of een olifant. Dat is ook prachtig. Maar een mensenleven is net zo intrigerend.

Al die verhalen die zich achter gesloten deuren afspelen maken mij zo ontzettend nieuwsgierig."

Wijksafari. 2 mei t/m 9 juni, elke woensdag t/m zaterdag van 13.00 tot 17.00 uur. Kaartverkoop: Podium Mozaïek. Bos en Lommerweg 191, Amsterdam.
www.podiummozaiek.nl

'Het was niet moeilijk mensen te vinden die wilden meedoen'

'De logistiek is een kunstwerkje; alles moet precies getimed zijn'

Adelheid Roosen op de scooter door Amsterdam-Sloterveer. 'Wat mij drijft is de

nieuwsgierigheid naar de prachtige verhalen van de mensen die hier rondlopen.'

FOTO BASTIAAN HEUS